

Handreiking –16

Stille tijd

Leidingdeel

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Achtergrondinformatie	4
Didactische informatie	4
Benodigdheden voor deze bijeenkomst	7
Opening	7
Doelstelling	7
Alternatieve startopdracht.....	8
Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek	8

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij de Handreiking Actueel over stille tijd. Het thema stille tijd is een onderwerp dat eigenlijk altijd actueel is. Want elke christen behoort toch tijd door te brengen met de Heere? Tegelijk weten we dat velen ermee worstelen om dit gestructureerd te doen en ook op zo'n manier dat het vol te houden is. Ook jongeren kennen deze vragen. Daarom leek het ons goed om dit thema weer eens onder de aandacht te brengen. Met deze Handreiking Actueel doen we dat op een interactieve manier, passend bij vandaag. Zo vind je in deze Handreiking verschillende vragen en verwerkingen, en ga je met elkaar ook actief aan de slag. Probeer samen met de jongeren uit welke vorm van zoekend bijbellezen bij je past en spoor je jongeren aan om bidden en bijbellezen elke dag vorm te geven.

Deze Handreiking bevat één schets, materiaal voor één avond. Maar het is heel goed mogelijk om twee bijeenkomsten te vullen met dit materiaal. In dat geval is het mooi om de opdracht uit vraag 11 aan de jongeren mee naar huis te geven, zodat ze in de tijd tussen de eerste en de tweede bijeenkomst zelf met deze opdracht aan de slag kunnen gaan. Op de tweede bijeenkomst kun je dan als startopdracht dit evalueren en bijzonderheden uitwisselen.

Het zou toch mooi zijn als de jongeren van jullie club naar aanleiding van deze schets actief – en wellicht ook met elkaar – op onderzoek uitgaan in Gods Woord. Dat is immers levend en krachtig, een bron van zaligheid!

We wensen jullie (een) rijk gezegende bijeenkomst(en) toe!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en achtergrondinformatie over het thema en een korte didactische aanwijzing. Vervolgens wordt er informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een bijbelgedeelte, voor als er twee avonden over de schets belegd worden.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

- *Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht* (1987). Oeveren, B. van, e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.
- *HSV-studiebijbel* (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.
- *Bijbel met Uitleg* (2015). Apeldoorn: De Banier.

Websites:

- www.moeskruid.nl
- www.abcvanhetgeloof.nl > kernwoorden gebed en Gods Woord
- www.goedinvorm.nu > 24 bijbelstudiemethoden
(<https://www.goedinvorm.nu/materiaal/24-bijbelstudiemethoden>)

Achtergrondinformatie

In deze Handreiking staat niet één bijbelgedeelte centraal. Heel verschillende bijbelteksten en bijbelgedeelten komen in de vragen aan de orde. Het is juist de bedoeling van deze Handreiking dat de jongeren zelf op zoek gaan in de Bijbel naar antwoorden en dat ze zoekend (leren) bijbellezen. Daarom vind je hier geen exegese of andere achtergrondinformatie. We geven deze in de schets zelf en bij de antwoorden hieronder. Als je meer informatie wilt, verwijzen we je naar de diverse websites, artikelen en filmpjes.

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

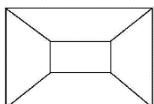
Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder worden een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de vakken. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle bestudeerde vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood = niet mee eens; groen = mee eens; oranje = twijfel). De meningen worden geïnterviewd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een binnenkring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenkring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel, een Handreiking en een pen.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Materiaal om gezamenlijk (één van de) filmpjes te bekijken (vraag 7).

Opening

- Om te lezen:
 - ✓ Mattheüs 6:19-34
 - ✓ Mattheüs 6:5-15
 - ✓ Handelingen 8:26-40
- Uit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 45
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 3
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 119:53 en 84
 - ✓ Psalm 123:1
 - ✓ Psalm 19:4 en 6
 - ✓ Psalm 62:1
 - ✓ Uw Woord is een lamp voor mijn voet
 - ✓ Spreek Heer', spreek want ik luister
 - ✓ Kom in mijn hart
- Dankpunten:
 - ✓ Dat we Gods Woord hebben om uit te lezen.
 - ✓ Dat we met ons gebed tot voor Gods aangezicht mogen naderen.
 - ✓ Dat de Heere ons horen wil uit genade, om Jezus' wil.
- Gebedspunten:
 - ✓ Om elke dag tijd met de Heere God door te brengen.
 - ✓ Om discipline en zegen bij het lezen en bidden.
 - ✓ Om zegen op het zendingswerk en bijbelvertaalwerk; dat allen Gods Woord mogen horen!

Doelstelling

Met deze Handreiking willen we jongeren laten nadenken over wat stille tijd is en hoe ze dat in hun eigen leven op een passende manier vorm kunnen geven. Met de slotvraag kun je

checken op deze doelstelling bereikt is: weten ze het wat, waarom, hoe en wanneer van stille tijd?

Alternatieve startopdracht

- Schrijf op het bord / een vel papier: Stille tijd is ... en laat de jongeren zoveel mogelijk dingen opschrijven. Bespreek dit vervolgens met elkaar.
- Bekijk één van de genoemde filmpjes van ABC van het geloof: gebed of Gods Woord.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Hiermee sta je letterlijk stil bij het onderdeel *stille* tijd. Hoe ervaren jongeren dit? Realiseer je dat de een dit wellicht prima vindt terwijl een ander het echt moeilijk vindt om helemaal stil te zijn. Goed om daar ook rekening mee te houden als je nadenkt over passende manieren van bidden en bijbellezen.

1. a. *Persoonlijk.*
b. Al deze antwoorden kunnen passend zijn bij stille tijd. Het is de bedoeling dat de jongeren uitkiezen wat hen persoonlijk aanspreekt, hoe ze het zelf vorm (willen) geven.
2. *Persoonlijk. Met deze vraag krijg je een indruk van hoe jongeren met stille tijd omgaan, wat er lastige dingen zijn, enz. Hierop kun je nu of later tijdens de bijeenkomst wellicht nog ingaan.*
3. *Persoonlijk.*
4. a. Psalm 5: 's morgens. Lukas 6: 's avonds, 's nachts. Daniël 6: drie keer op een dag. Handelingen 17: elke dag.
b. *Persoonlijk.*
5. Mattheüs 6 spreekt over een binnenkamer, een plekje waar je alleen bent en niet gestoord wordt zodat je je helemaal kunt richten op God en Zijn Woord.
In Mattheüs 14 lees je dat de Heere Jezus alleen de berg op gaat. Hij heeft de stilte en de eenzaamheid nodig om in die rust Zijn Vader te zoeken.

6. Ons hart is van nature gesloten voor God en Zijn Woord. Daarom vraag je met dit gebed of de Heere je hart wil openen zodat het zaad van Zijn Woord in de grond van je hart zal vallen en vrucht draagt.
Je bidt om de opening van Gods Woord, of de Heere door Zijn Geest het Woord duidelijk wil laten spreken, dat je het begrijpt en Zijn stem erin hoort.
7. a. Psalm 119: een lamp en een licht. Jeremia 23: een vuur en een hamer. Hebreëën 4: een tweesnijdend zwaard.
b. *Persoonlijk.*
8. –
9. Mattheüs 4: je hebt het Woord van God nodig als geestelijk voedsel.
Jesaja 55: de Heere is NU te vinden, Hij is nu NABIJ. Daarom moet je Hem nu zoeken om Hem te kunnen vinden!
Johannes 5: de Bijbel laat zien Wie de Heere Jezus is. Als je Hem wilt leren kennen, moet je dus het Woord lezen.
Jesaja 40: alles op deze wereld gaat voorbij, maar Gods Woord blijft voor eeuwig. Zoek daarom daarin je vastigheid!
Openbaring 22: je mag niks aan Gods Woord toevoegen of eruit halen. Lees en geloof het Woord helemaal, dat maakt zalig.
10. a. Ze vragen of de Heere Jezus hen wil leren bidden.
b. Hij leert hen het Onze Vader.
c. *Persoonlijk.*
d. *Persoonlijk.*
11. Deze opdracht is ook heel geschikt om thuis te doen. Spreek met elkaar af dat je de komende weken hiermee aan de slag gaat en koppel dit op een volgende bijeenkomst (of tussentijds via de app o.i.d.) terug. Stimuleer op deze manier elkaar om dit vorm te geven!

Slotopdracht

Een mooie afsluitende opdracht waarmee iedereen voor zichzelf kan verwoorden wat hij uit deze schets meeneemt.